

Zināma ietekme uz graudaugu patēriņu ir arī globālajai tendencei atteikties no fosilā kurināmā. Etanola ražošana, kurā tiek izmantoti graudaugi, pēdējo 20 gadu laikā savas jaudas palielinājusi trīskārt.

Patērēt arvien vairāk graudu – šī tendence gan mazāk attiecas pārtikušajām Rietumu valstīm, kur aizvien vairāk cilvēku veselības apsvērumu dēļ atsakās no rafinētu miltu produktiem, jo tajos ir ļoti maz organismam nepieciešamo šķiedrvielu, bet daudz ogļhidrātu. Pamatoti tiek uzsvērts, ka ar miltu produktiem tiek uzņemts daudz kaloriju, bet sāta sajūta ir īslaicīga. Turklāt pārstrādes procesā graudaugi zaudē ne tikai šķiedrvielas, bet arī daļu vērtīgo vitamīnu un minerālvielu. Taču tas ir tikai piliens jūrā – graudu ražotājus tas neietekmē.

Arī Rīgas brīvosta, kas 2019. gadā pārkrāva 2,1 miljonu tonnu jeb par 33 % vairāk graudu nekā 2018. gadā, prognozē, ka vēl šajā dekādē šis rādītājs sasniegs trīs miljonu tonnu atzīmi, puse būs tranzītkravas. Nozīmīgu lomu šajā izaugsmes stāstā apņēmusies spēlēt arī lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība LATRAPS, kas ir atbildīga par aptuveni 20% Latvijas graudu ražas izaudzēšanu. “LATRAPS jau 20 gadus ir attīstījis graudkopības nozari Latvijā un pēdējos 15 gadus pētīja, analizēja un meklēja iespējas iegūt kontroli pār eksporta svarīgāko etapu – produkcijas iekraušanu kuģos. Daudzus gadus tika lolots sapnis par savu graudu pārkraušanas termināli. Padziļinātas izpētes procesā testējām *Alpha ostu* un tagad esam kļuvuši par 50,01% tās daļu īpašniekiem. Te ir jaudīga dzelzceļa un auto piekļūšana un pieņemšana, kuģu uzkraušanas infrastruktūra, sākotnēji pietiekamas un graudu pārkraušanai atbilstošas glabāšanas jaudas,” stāsta LATRAPS valdes priekšsēdētājs Edgars Ruža. Viņš gan neatklāj darījuma summu, taču ir skaidrs, ka, piesaistot finansējumu no saviem biedriem obligāciju veidā, uzņēmums to var atļauties. 2019. gadā tā apgrozījums sasniedza augstāko atzīmi pēdējo desmit gadu laikā – 269,9 miljonus eiro. Iecerēts, ka, visticamāk, daudzus miljonus vērtais darījums atpelnīsies astoņos līdz desmit gados. “Mums

“LATVIJA IZAUDZĒ PIECAS REIZES VAIRĀK GRAUDU, NEKĀ VARAM PATĒRĒT. 80 % MUMS REĀLI NĀKAS EKSPORTĒT. LĪDZ AR TO EKSPORTS IR ĻOTI NOZĪMĪGS, UN KONTROLĒT ARĪ ŠO BŪTISKO POSMU – IEKRAUŠANU KUĢĪ – IR NE MAZĀK SVARĪGI.”

tā ir ražošanas investīcija. Jo ilgāk tā atmaksājas, jo zemnieks ir priecīgāks – uz katru nodoto graudu tonnu attiecinās mazākas izmaksas,” biznesa īpatnības atklāj Ruža.

Lai darījums varētu notikt, 2020. gada nogalē LATRAPS saviem biedriem piedāvāja iegādāties obligācijas un ieguldīt tās uzņēmumā. Edgars Ruža saka: “Paldies ikvienam, kurš investēja LATRAPS, lai vārti uz pasaules graudu tirgu mums atvērtos vēl plašāk. Investīciju galvenais mērķis – ilgtspējīgi attīstīties un kļūt par partneriem ostā – ir piepildīts.” Viņš skaidro, ka Rīgas osta – nevis Liepājas vai Ventspils – izraudzīta, balstoties uz ģeogrāfiskiem apsvērumiem, jo kooperatīvās sabiedrības 1118 biedri atrodas visā Latvijā, bet Rīga atrodas tās centrā. *Alpha osta* Rīgā arī ir vienīgais terminālis, kas graudus var apstrādāt automātiski. Pārējie termināļi ir pagaidu būves, teltis, kurās graudus ievēd ar automašīnām un pa tām pārvieta ar traktoriem, bet tas neatbilst LATRAPS standartiem lopbarības un pārtikas graudu transportēšanai. “Mums šis terminālis dod zināmu brīvību lēmumu pieņemšanā. Mēs vairs neesam atkarīgi no tā, kādus pakalpojumus piedāvā kompānijas, kas darbojas šajā tirgū. Mēs ļoti rūpējamies par to graudu kvalitāti, ko piedāvājam tirgū, un to mēs nevaram izkontrolēt, ja graudus nododam kādam citam operatoram,” skaidro Ruža. Līdz ar šo darījumu LATRAPS saīsinājis ceļu no lauka līdz gala patērētājam un samazinājis izmaksas, jo gandrīz visi pirmāpstrādes

RĪGAS BRĪVOSTA

Tava Rīga. Tava osta.

www.rop.lv